

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravnništvo in ekspedicijska v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 79.

V Ljubljani, v petek 8. aprila 1898.

Letnik XXVI.

Veliki petek.

Ni ga dneva v letu, ki bi s tako neizprosno silo vplival na kristijane, kakor je veliki petek. Celo oni, ki so se že davno odvadili pohajati svetišče, ta dan mnogi pridejo gnani po nekem notranjem boljšem čuvstvu v svetišče božje, ki je ta dan temačno, s črnimi preprogami odeto, ker hrani pod svojim okriljem Odrešitelja, mrtvega, v grob položenega.

Srce vernega kristijana kipi ob tem pogledu hvaležne ljubezni in vdanosti do Njega, ki je sama sebe ponižal do smrti in sicer do smrti na križu, da je propal svet zopet dvignil na ono versko in moralno višino, ki je primerna dostojanstvu človeštva vstvarjenega po prispodobu božji, vstvarjenega za življenje tudi po smrti.

Veliki petek z umorjenim Odrešiteljem pa nas v javnem življenju delujoče bolj nego kak drugi dan spominja pretužnih razmer, v katere je vsled izumrle vere v Odrešitelja, vsled pozabljenih njegovih nauk o pravičnosti, strpljivosti in ljubezni vkovano sedanje javno življenje. Križ kot simbol krščanstva je odstranjen iz javnosti in ž njim tudi ona skrivnostna sila, ki druži človeštvo v skupno delo po načelih pravičnosti in ljubezni. Na mestu križa prevladuje v javnosti meč kot znamenje sile, katero izrablja močnejši nad slabejšim. Meč ne pozna nobenih etičnih momentov, meč predstavlja le surovo silo, kateri jedini se vda na materijalističski podlagi zasnovano naše javno življenje.

Posledice tega se kažejo grozne. Militarizem z vedno hujšo težo pritiska na ramena onih, ki ga morajo vzdrževati, in stroški v pripravljanje

bratomornih bojov rasejo od leta do leta v taki množini, da je davčna moč narodov popolnoma izrabljena, a se vkljub temu za kulturni napredek narodov v primeri s stroški za militarizem porabljajo tako neznatne svote, da jih skoro ne moremo upoštevati. Mir dandanes stane neprijemno več, nego so nekdanjske provzročile krvave vojske. Res, da se varuje življenje človekovo, najdragocenejši zaklad, toda kaj pomaga življenje milijonom brezpravnih, katerim so odtegnjeni vsled teh žalostnih razmer bistveni pogoji za življenje! Na tisoče in tisoče jih vsaki dan vzdihuje pod neznošnim bremenom borbe za obstanek! Celi stanovi se obupno bore, da se vsaj od danes do jutri vzdržijo še na površju!

To nepopisno gorje posameznikov in celih stanov je glasen protest proti sedanjemu brezverskim temeljnim zasnovani uredbi človeške družbe in še glasnejši klic, naj se zasnuje javno življenje zopet na temeljih krščanske pravičnosti in ljubezni, katerim v spričevanje je umrl božji Odrešitelj.

V imenu Križanega ta nauk oznanja svetu njegov namestnik v Rimu. Vse delovanje papeža Leona XIII. je posvečeno temu namenu, vcepiti človeštvu zopet kali večno mladega krščanstva, ki, dejanski povsod izvrševano, reši človeško družbo iz sedanjih skrajno opasnih razmer ter ji zagotovi bistvene pogoje za trajni, srečnejši obstoj.

Ta glas Leonov je močnejši in vplivnejši od dne do dne. To nam daje upanje, da tudi še sedaj človeški družbi za Velikim petkom napoči dan zmage krščanskih načel tudi v gospodarskem in javnem življenju, težko pričakovani dan odrešilnega vstajenja.

Gospodarska nevarnost.

(Konec.)

Odkar je nastopil intrigantni razkralj Milan v Srbiji s svojim nemštvu in židovstvu naklonjenim vplivom, odprla so se v Srbijo na stečaj vrata nemškemu in židovskemu kapitalu. »Nemški sindikat« bode torej posekal srbske gozde ter jih v obliki raznih lesnih izdelkov, ali tudi kot »surovino« razpošiljal v svet, za to pa vtaknil v žep ogromne dobičke, od katerih ne bo povohati božjaka v srbskih rokah, k večjemu pičli zaslužek kakkega srbskega drevoseča. »Nemški sindikat« bode nadalje izruval iz srbskih zemlja neizmerne zaklade prirodnega bogastva rudnin, katerih hranijo te zemlje nenavadno velike množine. Nadalje bode ustanovljal »nemški sindikat« podjetja ob silnih vodopadih Železnih Vrat in si izerpil iz njih milijone in milijone.

In srbski narod? Vest sama že naglašala, da bode na teh nemških podjetjih dobivalo zaslužka nebroj nemških uradnikov in nemških delavcev. Toraj le na nemške uradnike in nemške delavce misli ta sindikat in na srbske prav nič! Seveda, samo ob sebi umevno je to: ob nemškem kapitalu naj živi nemški delavec; da pa bode ta nemški kapital rasel in se množil v domovini Srba, na srbskih tleh, iz srbskih tal, za to seveda nimalo nima brige ta sindikat!

Toda znabiti bi delali krivico temu »sindikatu«, ako bi sodili, da Srb ne bode imel zaslužka ob nemškem podjetju. O da, imel ga bode, kakor in kakoršnega ima Slovan povsodi, kadar v njegovi domovini, na njegovih tleh gospodari nemški kapital: Srb bode tlačnil Nemcu, grizel bode

LISTEK.

Victoria.

(Slika iz časa preganjanja kristjanov v treh dejanjih.)

(Po dr. A. Waal-u, — Jan-Jak.)

(Dalje.)

Četrti nastop.

Trebonij. Renat.

Renat (sam za-se): Sedaj je vse preskrbljeno! Skrb za sveto daritev in reveže je v zanesljivih rokah. Lahko in veselo grem smrti naproti.

Trebonij: Pristopi bližje! Kdo si?

Renat: Imenujem se Renat zato, ker sem se prerodil v novo večno življenje.

Trebonij: Kristjanski duhovnik si?

Renat: Da, to sem!

Trebonij: Ali poznaš sveta povelja naših velmožnih cesarjev?

Renat: Po tvojem prizadevanju jih poznam še predobro.

Trebonij: Si pa tudi pripravljen do pičice natančno jih spolnovati?

Renat: Gospod, jaz delam, kakor mi ukaže vest.

Trebonij: Kaj? Cesarji so najvišji oblasti! Njim se mora vsakdo ukloniti!

Renat: Kakor jaz, stojé tudi oni pod oblastjo Najvišjega.

Trebonij: Kako se drzneš omejevati oblast naših božjih cesarjev. Ne veš, da je njihova volja tudi volja nesmrtnih bogov?

Renat: Jaz spoštujem cesarje, tudi sem jim pokoren v vseh državljskih dolžnostih. A v božjih dolžnostih se ravnam po svoji vesti. Saj vest je prosta, njej ne more ukazovati noben svetni vladar!

Trebonij: Vest! Ha, ha, vest! Veš-li, Renat, kaj je vest? Trma, svojevoljnost, zlovoljnost. Čuješ, Renat, to je vest! — Z njenim plaščem se odeva često podlost in zločinstvo. A vedi, da so najvišja povelja ukazi cesarjev! Kdor se ne pokori tem, gorje mu!

Tako zapovedujem v njihovem svetem imenu tudi jaz tebi: Odpovej se svojim bogovom in njihovim daritvam. Popusti učenje zmot in podpihovanje k vstaji! Razumeš? To je prva zahteva.

Renat (sam za-se): To prvo zahtevo lahko dobesedno izpolnim.

Trebonij: Vzneseš edikt naših cesarjev pa tudi ukazuje, da se cerkveno premoženje kristjanov zapleni. Velevam ti torej tudi, da mi naznaniš in izročiš cerkveno blagajno.

Renat (sam za-se): Katera se jutri razdeli med reveže.

Trebonij: Sedaj menim, da so ti znana vsa povelja. Tudi mislim, da si moreš predstavljati, kakšne muke te čakajo, ako se ne ukloniš.

Renat (premišljuje nekaj časa): Gospod! Preveč me iznenadja tvoj ukaz. Dovolj mi nekaj časa v pomislek.

Trebonij: Pri pokorščini se ne vprašuje, če hočeš, ampak pravi se: moraš! Vendar bodi! Dovolim ti nekoliko trenutkov, da premišliš; med tem pa pripravim natezalnico. (Odide.)

Peti nastop.

Renat sam (razburjen): Kako? Kaj morem še govoriti, kakor sam hočem? Odkod ta nagon? Kdo mi je narekoval odgovore, da sem tako pripravno porabil dvoumje prefektovih besedij? — Oh, moj Bog, pripravljen sem bil oditi v smrt, bil sem že blizu mučeniške palme, a Gospod ohranil si mi življenje, ohranil si mi ga zavoljo svoje črede. Saj sem tvoj, o Gospod, v življenju in smrti, a vendar bi mi bilo ljubše tudi najgrozovitejše smrti umreti, nego še dalje voditi tvojo čredo po tej temni viharini noči. A zgodi se tvoja volja. Poskusiti hočem zvijačo, katero mi je narekoval tvoj sveti Duh. O, ko bi jo prefekt sprevidel! Potem, Gospod, mi ne odide mučeniška krona. Kako bi se mogel jaz revež izkazati vrednega te milosti?

(Dalje sledi.)

suho skorjo, a zadnji nemški delavec bode jedel poleg njega mastno pečenko.

V teku 30 let — dokler bode užival »nemški sindikat« svoboščino davka — bode izmolzel le-ta vso deželo ob Donavu, nakopičil si bode ogromnih bogastev, iz 28 milijonov nemških mark zrastle bode na srbskih tleh tisoče milijonov nemških mark in vse to krasno bogastvo steklo bode v nemški žep, stvarilo bode blagostanje Nemcu, največjemu narodnemu sovražniku srbskega naroda!

A v teku teh 30 let se bodo godile še druge reči. Znano je, da stoji v nemškem načrtu »velika Germanija« in kamorkoli se kolonizujejo Nemci s svojimi »podjetji«, da širijo povsodi duh nemške kulture, da škodujejo materialno in politično domačinom in jih hote izpodriniti popolnoma. Nekaj tacega se hoče vršiti v naši Gorenjski, tako se vrši drugod in tako in še huje se bode vršilo v Srbiji, ako pravočasno ne zakliče mogočni glas tem napadnikom na slovansko last krepki »stoj!«

Sedaj pa nastaje vprašanje: ali se je to moralo zgoditi? Ali je morala odpreti Srbija svojo zakladnico svojim političnim sovražnikom? Ali se ti zakladi niso mogli in ne smeli ohraniti nedotaknjeni, dokler da jih dvigne sam srbski narod v svojo korist? Ali se tako mudi Nemcem pograbit vso izdatno imovino slovanskih zemlja, še predno Slovani sami pridejo do zmožnosti, da jo uživajo, da si tvorijo na njej svoje blagostanje? In kakor v žgočo, zlobno ironijo, pušča grabežljivi Nemec celo stradati Slovana s tem, ko mu grabi izpred nosa njegovo bogastvo, lepi vir visokega blagostanja. Seveda se vrši vse to pod imenom »nemške kulture«, — »nemški kapital je vse to ustvaril« se čuje na dolgo in široko, in svet niti ne slutí, da je bil to — nemški pesek v oči.

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. aprila.

Praška „Politik“ o odstopu posl. dr. Šusteršiča. Odstop vrlega voditelja slovenske državnozborske delegacije, načelnika slovanske krščansko narodne zveze in člana parlamentarne komisije desnice, našega poslanca dr. Šusteršiča obžalujemo iskreno ne samo Slovenci, marveč njegov odstop obžalujejo tudi vsi krogi desnice. Dokaz temu je sestavek, ki ga priobčuje včerajšnja praška »Politik«, kateremu povzamemo nastopno: Posl. dr. Šusteršič je pripadal državnemu zboru kot naslednik posl. Kluna od jeseni l. 1896. S svojo bistrumnostjo in eneržijo si je kmalu pridobil ugled in spoštovanje, kakoršno uživajo le stari, izkušeni parlamentarci. Ko je minulo pomlad grof Badeni prišel na nesrečno misel, sestaviti parlamentarno večino s pomočjo zmernih nemških liberalcev in brez katoliške ljudske stranke in Jugoslovancev, je bil posl. dr. Šusteršič mej onimi vplivnimi politiki desnice, ki so s pogumnim osnovanjem avtonomistične večine onemogočili vladni načrt. V onem kritičnem času se je osnoval tudi jugoslovanski klub ali krščansko-narodna zveza, ki se je dosedaj pokazala kot izvrstna organizacija, in mej njenimi voditelji in načelniki je bil tudi najmarljivejši sodelovalec posl. dr. Šusteršič. — Govoreč o njegovi veliki agilnosti in neumorni delavnosti nadaljuje »Politik«: Na lanskem vseslovenskem shodu v Ljubljani je bil on tisti, ki je nastopil pot odločnosti in brezobzirno bičal vladajoče hibe. Ravno sedaj pa, ko so delavni in agilni možje tako redki, je resno obžalovati odstop posl. dr. Šusteršiča. Ne samo v svoji stranki, marveč v celi desnici je napravil s tem praznoto, ki se ne da lahko zamašiti. On je vendar delavna politična individualnost in jeden najboljših delavcev. Vzrokov toraj dovolj, da se izrazi opravičena želja, naj bi njegovi volilci končno vendar skrbeli za to, da tako dragocena moč za stranko in za parlament ne bo za vedno in sploh ne izgubljena. — Tako praška »Politik«. Poslednje besede so vzete gotovo iz srca vsem zavednim Slovincem, posebno pa še njegovim volilcem in le želeli je, da bi se kaj kmalu uresničile.

Pomnožitev avstrijske mornarice. Kakor smo že predvčeraj omenili, objavlja dunajski »Fremdenblatt« obširen članek, v katerem dokazuje nujno potrebo, da se pomnoži število avstrijskih vojnih ladij, ako hoče ostati Avstrija na isti

višini, kakor so ostale evropske velesile, posebno pa njene zaveznice. »Fremdenblatt« namreč piše: Z ozirom na stališče, katero mora zavzemati Avstrija v evropskem koncertu in z ozirom na stanje naše mornarice je zahtevana svota gotovo najmanj, kar je morala zahtevati vojna uprava. Poveljnik mornarice baron Spaun je v tajni seji naglašal, da je za napravo 5 vojnih ladij, 5 križark, 8 torpedovk in 60 torpedo-čolnov potreba 55 milijonov goldinarjev ter izražal upanje, da se mu ta zahteva ne odbije. Po nasvetih obeh finančnih ministrov se je zadovoljil z razdelitvijo te svote na 10 let. Po preteku te dobe bi imeli 15 vojnih ladij z 8—9000 tonami, 14 križark, 15 torpedovk in 90 torpedo-čolnov. To število ladij se vjema tudi približno z nameni obrambe obrežja. Poleg tega se pa treba ozirati tudi na pomorske interese v inozemlju. Četrty del brodovja je smatrati za reservo, ki se torej lahko uporablja v inozemlju. Pri tej priliki se je pa govorilo tudi o rednem proračunu za mornarico. Pokazalo se je, da postavke za mornarico ne bo treba zvišati več nego za pol milijona, ker bodo odpadli stroški za popravilo dosedanjih vojnih ladij. — Temu poročilu dostavlja »N. Fr. Presse«, da je ministerski svet znižal zahtevano svoto skoro za polovico, kar je pa kaj malo verjetno in tudi korespondenčni urad trdi, da ta vest še ni avtentično potrjena.

Španija in Zvezne države. Akoravno se je popisalo že precej papirja o razporu mej Španijo in Zveznimi državami in je bilo vsak dan pričakovati, da izroči ameriški poslanik Woodfort španjski vladi noto, v kateri Mac Kinley napoveduje vojsko, vendar o tej napovedi še ni duha ne sluha. Mac Kinley odlaša s svojim poročilom na kongres, katero je nameraval predložiti že prejšnji teden, in sedaj se je sporočilo, da bo še čakal s tem korakom do pondeljka. Od te strani toraj svet nima nikake gotovosti. V Madridu se zadeva rešuje vse bolj naglo. Španjska vlada je v kratkem času odgovorila na noto iz Vatikana, obrnila se je tudi do velevlastij in je sploh mnogo bolj pristopna za pametne, trezne razgovore, kakor pa Mac Kinley s svojimi ministri. Jedino z odgovorom na prvo noto iz Washingtona se je nekoliko dalje časa odlašalo, tako da je včeraj poslanik v ime svoje vlade zahteval, naj se odpošlje odgovor v teku šestih ur. Odlašala je pa Sagastova vlada najbrže vsled tega, ker jej še niso došli odgovori od raznih merodajnih faktorjev. Odgovoriti namreč treba, da hoče na Kubi takoj napraviti red in ukreniti vse, da se ohrani mir na tem otoku. Kakor se čuje, bo vlada tudi v tem smislu odgovorila in potem je odvisno le od Mac Kinleya in kongresa, kako se razvije stvari v bližnji bodočnosti. V poročilu, ki ga izda predsednik na kongres, bode pojasneno, ali se napove vojska, ali pa se poravna razpor mirnim potom.

„Slovenska Matica“.

114. odborova seja, v ponedeljek, dné 4. aprila 1898. leta.

Navzočni: Gg.: Fr. Levec (predsednik), A. Bartel, P. Grasselli, Fr. Hubad, dr. I. Janežič, A. Kohlar, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, A. Senekovič, dr. J. Stare, I. Šubic, A. Tavčar, dr. I. Tavčar, I. Vavru, I. Vilhar, Fr. Wiesthaler in V. Zupančič (odborniki); E. Lah (zapisnikar). Skupaj 20.

Zapisnik o 113. odborovi seji, ki sta ga pregledala odbornika rav. Šubic in nadz. V Zupančič, se odobri brez ugovora. Overovateljema današnjemu zapisniku se imenujeta odbornika dr. Janežič in Pleteršnik. Na ogled so zapisniki o zadnjih sejah knjižničnega odseka z dné 17. februarja, gospodarskega odseka z dné 24. marca in književnega odseka z dné 1. aprila t. l.

Na povabilo društva »Pravnik« se izvolijo predsednik Levec in pa odbornika dr. Požar in Šubic v odsek, ki sestavi v družbi s tremi pravniki in tremi duhovniki spomenico o ustanovitvi vseučilišča v Ljubljani.

Matica je pozdravila dné 17. februarja t. l. »Slovenijo« na Dunaju ob praznovanju večje veselice, častitala odborniku, ustanovniku in poverjeniku L. Svetcu ob njegovi srebrni poroki, nadučitelju in poverjeniku A. Novaku v Idriji ob njegovi 25 letnici, odkar je ondi učitelj, jugoslovanskemu mecenu dr. Strossmayerju ob 60 letnici mašništva in je sklenila častitati odlič-

nemu pisatelju in sotrudniku dr. Ivanu Mencingerju v Krškem ob njegovi 60 letnici.

Deželnemu zboru, kateri je Matici v pokritje stroškov za »Stenski zemljevid« naklonil podporo 500 gld., se izreče pismena zahvala in se sklene naprositi tudi mestno občino ljubljansko, da bi k tem stroškom prispevala s primerno svoto.

Srbskemu poslanstvu na Dunaju, dvornemu svetniku dr. Jagiču in svetniku dr. J. Zupancu se izreko na krasnih knjižnih darilih pismene zahvale.

Podpredsedniku P. Grasselliju se izreče zahvala za njegov govor o odobravanju slovenskih učnih knjig.

Poročilo gospodarskega odseka o računih za l. 1897, odobrenih po presojevalcih, se vzame na znanje. Zajedno z njimi se sklene končno urediti več gospodarskih vprašanj, tako, da ne bo trpelo društvo škode.

Odobri se poročilo književnega odseka o letošnjih društvenih knjigah, njih številu, vsebini itd. Matica izdá letos šestero knjig, in sicer: a) Letopis; uredil prof. A. Bartel. Tiskala ga bo »Národna tiskarna« v obsegu 18—20 pol in v 3200 iztisih. 2. I. Šubic: Električna II. del. Tiskal jo bo Drag. Hribar v Celju v obsegu 15 pol in v 3100 iztisih. 3. dr. Strekelj: Slovenske národne pesmi IV. snopič v obsegu krog 12 pol in v 3200 iztisih. Tiskarna še ni določena. 4. dr. K. Glaser: Zgodovina slovenskega slovstva. IV. del. 1. zvezek. Tiskala ga bo »Katoliška tiskarna« v 3200 iztisih po 10 pol. 5. Zabavne knjižnice XI. zvezek. Vsebina mu še ni končno določena. 6. Knezove knjižnice V. zvezek. Urednik predsednik. Tiska »Národna tiskarna« v 3200 izvodih po 11—12 pol.

Sklene se, da se je pri izdavanju zabavnih knjig posebno ozirati na priljubljene starejše slovenske pripovednike in pesnike (Kersnik, Ogrinec, Mencinger, Cegnar, Svetličič, A. Žakelj) in dado se predsedniku v tem oziru potrebna pooblastila.

Od lanskih društvenih knjig so: Letopis, Trojka in Trst popolnoma pošle; na novo pristopivši udje, ki pristopijo tudi za nazaj, prejmo namesto njih: Letopis za l. 1896, III. zvezek Knezove knjižnice in kako poljubno tretjo knjigo.

Soglasno se sklene, da je ob Prešernovi obletnici l. 1900 izdati »Prešernovo spomenico«, ki bi obsegala pesnikov životopis, opis njegove dobe, listine, tolmač njegovih pesmi itd. ter popolnjevala izdajo njegovih poezij, ki jo pripravlja Bamberg.

Raznim rokopisom se določijo presojevalci.

Po nasvetu knjižničnega odseka se sklene, občenemu zboru predlagati, naj stopi Matica radi odstopa svoje knjižnice v dogovor z deželnim odborom.

Sklene se sodelovati pri hrvatskem folklorist-skem »Zborniku« in v ta namen naprositi strokovnjaka, da objavi v Letopisu navodila.

Nova poverjeništa so se osnovala za Unec-Rakek, Gorje, Šmarje na Goriškem, Škedenj; nove poverjenike sta dobila Sežana in Rojan.

Podarilo se je v zadnjem času veliko knjig in je prejela Matica za darila več zahval. Jeli so se oglašati za starejše knjige tudi po znižanih cenah.

Za društvene knjige se kaže od leta do leta večje zanimanje v časopisju. Maticine knjige se pohvalno in v obširnih ocenah imenujejo ne le v domačih časopisih, ampak tudi v vnanjih, celo v inozemskih.

Matica se naprošena udeleži s svojimi prirodznanskimi knjigami letošnje jubilejske razstave dunajske.

Za stenski zemljevid je dozdej 1564 naročnikov in so bili vsi zaostali poverjeniki naprošeni, naj pospešijo nabiranje.

Matici je pristopilo od zadnje seje na novo ali vnovič 68 društvenikov (2 ustanovnika in 66 letnikov); za letos je plačalo 528 letnikov, za lani 2603.

Knjižnici je prirastlo od zadnje seje 179 knjig, zvezkov in časopisov; večinoma po zamenji, nekoliko tudi podarjenih; največ čeških, ruskih in slovenskih.

Konečno se sklene, da bo občni zbor letos v sredo dné 27. aprila ob šestih zvečer v »Národnem domu«.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 8. aprila.

(Velikonočne procesije) se vrše jutri po nastopnem redu: Ob 3. uri popoldne pri Uršulinkah, ob 1/2. uri v stolnici, ob 5. uri v Trnovem in pri sv. Petru, ob 6. uri pri sv. Jakobu in oo. frančiškanih, v nedeljo zjutraj pa ob 4. uri v cerkvi Jezusovega srca.

(Zaobljubljena procesija.) V smislu obljube, storjene dne 12. maja leta 1895, pojde veliko nedeljo popoldne ob 3. uri zaobljubljena procesija ljubljanskega mesta s presvetim Rešnjim Telesom iz stolnice k nunki cerkvi na Kongresni trg. Procesije drugih farâ naj prihajajo po navadnih potih, kakor prošnji teden, in sicer naj se vredé tako, da bo trnovska pri stolnici ob dveh, šempeterska ob četrt na tri, frančiškanska ob polu treh, šentjakobska ob tri četrt na tri in ob treh gre stolna (šenklavska) po navadni poti, kakor prošnji teden, proti nunki cerkvi. Vsaka procesija naj ima svoje reditelje, ki naj pazijo zlasti na to, da se bodo procesije druga za drugo vrstile brez presledka ter da se tudi med potjo ne bodo pretrgovale. Da se odhod predolgo ne zavleče, gredo naj po štirje in štirje skupaj. — Pri nunki cerkvi se bodo pele litanije Matere Božje, potem molitve za odvrnenje potresa in blagoslov z Najsvetejšim. Po danem blagoslovu naj gre vsaka procesija po najbližjem potu nazaj v domačo farno cerkev, kjer bo k sklepu še enkrat blagoslov s presvetim Rešnjim Telesom. Ako bi bilo vreme neugodno, da bi morala procesija izostati, izpostavi naj se v smislu obljube presveto Rešnje Telo ter naj se ravna sploh tako, kakor je zaukazano v pastirskem listu z dne 5. maja leta 1895.

(Umivanje nog.) Starčki, katerim so včeraj prevzvišeni gospod knez nadškof goriški v tukajšni stolnici noge umivali, so: Jože Zajc, 84 let, Matija Klama 79, Janez Vovk 78, Janez Jereb 76, Matija Kelemina 75, Janez Kopač 75, Jurij Vrbine 74, Matija Košak 74, Matevž Slabič 73, Gregor Mrzlikar 72, Janez Dachs 70 in Stanislav Snoj 66 let. — Skupna starost vseh »jogrov« znaša 896 let.

(Dole pri Litiji.) Dne 4. aprila smo imeli pri nas volitev občinskega odbora, pri kateri je bilo izvoljenih 12 odbornikov, ki so vsi vrli možje katoliško-narodne stranke.

(Iz Žabnice pri Škofji Loki) Ustanovila se je v proslavo cesarjeve 50letnice 20. sušca že dolgo zaželjena kmetijska podružnica c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani. Prišel je na prošnjo mnogih Žabničanov predavati tajnik c. kr. kmetijske družbe, gospod Gustav Pirc. Predavanje se je vršilo v šoli. Prišlo je mnogo ljudij poslušati izvrstnega govornika te stroke. A ne samo v šoli, ampak tudi zunaj nje je imel gospod tajnik mnogo poslušalcev. Razložil nam je v jedernatih besedah pomen podružnice in poučil nas v raznih, za kmetijstvo važnih rečeh. Najbolj je zanimal poslušalce govor o mlekarstvu, kar se vidi, da se že snuje mlekarska zadruga, in upamo, da se bode kmalu ustanovila. Podružnica je imela izvemši štirih starih udov še ta dan 27 novih. Bog daj, da bi v prospeh kmetijstva vrlo in krepko napredovala. Gospodu tajniku izrekamo v imenu vseh udov najtoplejšo hvalo za njegov trud. V odbor so bili izvoljeni: Leopold Florjan, učitelj v Žabnici, predsednik; Janko Hafnar, posestnik sin v Žabnici; Janko Rozman, posestnik v Žabnici; Franc Hafnar, posestnik v Žabnici, Fr. Kuralt, posestnik v Žabnici, odborniki.

(Nemška nestrpnost) Novi slovenski odvetnik v Mariboru dr. R. Pipuš naznanja svojo pisarno v slovenskem in nemškem jeziku. Toda nemčurji so v noči od nedelje do ponedeljka razrezali izvesko.

(Kranjska hranilnica.) V Ribnem pri Bledu nameravajo za cesarjevo petdesetletnico reaktivirati župnijo, katero je bil ustanovil leta 1787 cesar Jožef II. in katera je prenehala po francoskih vojskah ter bila združena z grajsko na Bledu. Ljudje so zložili že nad 5000 gld. Ker so zadele tamošnji kraj velike nesreče zadnji čas, obrnil se je odbor za ustanovitev nove fare na kranjsko hranilnico za denarno pomoč povodom razdeljevanja daril. Odgovorilo se je odboru, da se delokrog hranilnice s tako podporo ne more razširiti. V došlem »Rechnungsabschlussu« koncem leta

1897 pa smo videli, da je dala ta hranilnica »dem Presbyterium der evangelischen Gemeinde in Laibach« 200 gld. Pri protestantih in nemškutarjih torej niso prekoračili svojega delokroga, ob cesarjevem jubileju pri nas bi ga pa? Slovenski kmetje, glejte, komu dajete svoj denar!

(Konjiška železnica) je imela znaten leten primanjkljaj, kar je bilo hudo breme za konjiški okraj. Trgovinski minister Wittek pa je zagotovil g. poslancu Žičkarju, da bode južna železnica prevzela polovico primanjkljaja.

(Zbolel) je č. g. dr. Fr. Janežič, profesor veronauka na višji celjski gimnaziji ter se je odpeljal v zdravišče v Gorici.

(Vojaško kazino) so si ustanovili v Mariboru bivajoči častniki, ker so jih iz mestne kazine izrinili Schönererjanci.

(Nov poštni urad.) Dne 16. mal. travna t. l. odpre se v Lanišću, koperskem okraju, nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilničnega urada. Zvezo bode imel s poštnim uradom v Lipoglavu jedenkrat na dan po poštnem selu.

(Poskušen samomor.) Predvčeranjim mej sedmo in osmo uro zvečer se je nad Švicarijo hotel ustreliti rudar Ant. Pelhan. Ustrelil je dvakrat v prsa, toda strel je moral obakrat zgrešiti svojo pot, kajti le neznatno ranjen je prišel Pelhan kmalu nato v Švicarijo in zahteval tam kavo. Nakarica je obvestila o tem policijo in odvedli so ga potem v bolnico.

(Razpisano je) mesto davkarskega pristava v področju finančnega ravnateljstva v Ljubljani v XI. činovnem razredu. Prošnje je doposlati v teku 4 tednov na finančno ravnateljstvo.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj, 8. aprila. Ogerski finančni minister Lukacs je prišel na Dunaj, da se dogovori, kedaj predložiti zbornicama na Dunaju in v Budimpešti vladne predloge glede nagodbe. Sedaj se govori, da jih vložita vladi prvi dan, ko se zbornici snideti.

Dunaj, 8. aprila. Iz Newyorka poročajo listi, da je predsednik Mac Kinley s tem, da je odložil poročilo na kongres do ponedeljka, mnogo pripomogel, da se je zmanjšala nevarnost za vojsko.

Praga, 8. aprila. Podobo Momenovo, namenjeno umetelni razstavi v Pragi, je odbor vrnil, ker bi utegnili biti povod kakim izgredom, ker je Momen strasten sovražnik Slovanov.

Berolin, 8. aprila. Mejnarodna konferenca, ki se posvetuje o sladkornih premijah, se skliče baje 7. junija v Bruselj.

Kolonija, 8. aprila. Nahujskano ljudstvo je pri španskem poslanstvu v Washingtonu odstranilo grb ter prostor namazalo z blatom. Poslanik je zahteval policijskega varstva.

Petrograd, 8. aprila. Kitajski cesar je prepovedal Lio-Tchangu prestopiti prag cesarske palače, dokler ne dokaže, da ni od Rusije podkupljen.

Madrid, 8. aprila. Kraljica je pripravljena dati več koncesij Ameriki, nego to hoče vlada in ljudstvo. Radi tega je navstalo hudo razburjenje.

Madrid, 8. aprila. Sinoči se je vršil pozno v noč ministerski svet. Sklical ga je Sagasta brzojavno, ker mu je papežev nuncij po noči ob 11. uri izročil brzojavko iz Vatikana, v kateri sveti oče vpraša, kake pogoje stavi španska vlada napram Ameriki. Ministerski svet je odgovoril, da vlada jednostavno vzdržuje prejšnje sklepe v tem oziru, ki so Mac Kinleyu že znani. — Nadalje se je sklenilo, pomilostiti 13 k smrti obsojenih zločincev. Ustanovil se je tudi odbor za nabiranje doneskov za pomnoženje mornarice. Ministerski predsednik se je podal mej sejo v kraljičino palačo. Ministri so se razšli ob 1. uri.

New-York, 8. aprila. Iz Washingtona se poroča, da je skrb za varnost Amerikancev na Kubi neposredni vzrok, ki zadržuje

Mac Kinleya, da ne objavi poročila. Do ponedeljka bo ta zadeva urejena. — Poslanik Woodford je doposlal daljšo brzojavko, v kateri so označeni pogoji Španije, pod katerimi je voljna pričeti mirno pogajanje.

Novi-York, 8. aprila. Ameriški glavni konzul Lee ni dospel iz Havane, kakor je bilo določeno, in se je najbrže odločil ostati tam tako dolgo, dokler ne odpotujejo vsi ameriški podaniki.

London, 8. aprila. Posredovanje evropskih velevlavstij v Washingtonu je svoj namen popolno zgrešilo. Bojaželna stranka je zopet na vrhu in sili predsednika Kinleya, da najodločneje odgovori evropskim velesilam ter jim prepove vsako vmešavanje v notranje ameriške zadeve.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
7	9 zvečer	741.4	9.0	sl. jzah.	jasno	
8	7 zjutraj	742.2	3.0	brev.	jasno	0.0
	2. popol.	740.3	19.3	sr. jzah.	"	
Srednja večerajšnja temperatura 8.5°, za 0.4° nad normalom.						

Pri sv. Marjeti poleg Rimskih toplic se oddá 1. majnika t. l.

služba organista in cerkvenika.

Neoženjen ima prednost, posebno še, ako je rokodelec. 255 2-2

Da se preprečijo vse prevare, imam odsej to oblastveno registr. varstveno znamko.

Jedino pristen BALZAM

(Tinctura balsamica) dobavlja na debelo in na drobno samo oblastveno koncesijonirana in trgovinskosodno protokolirana tovarna balsama lekarnarja **A. Thierry-ja** v Pregradi pri Rogatecu.

Pristen samo s to trg. sodno registrovano zeleno varstveno znamko.

Celotna priprava mojega balzama stoji pod zakonom 109 (24-5) nitim varstvom vzorcev.

Najstarejše, najpreizkušenejše, najcenejše in najreelnejše ljudsko domače zdravilo za prsne in pljučne boli, kašelj, izmečke, krč v želodcu, manjkanje slasti, slab okus, slabo dišečo sapo, kolcanje, zgago, vetrove, zaprtost telesa itd., za notranjo in zunanjo porabo proti zobobolu, gnitju v ustih, ozeblini, opeklini itd. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: Tovarba balzama lekarnarja A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu.

Cena franko za vsako pošto postajo Avstro-Ogerske je z zabojem vred:

12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone, 60 " 30 " 13 kron.

* V Bosno in Hercegovino 30 novč. več.

Ponarejalce in posnemalce, kakor tudi prodajalce takih falsifikatov bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal sodnim potom.

Lekarna **Jedino pristno Centifolijsko mazilo** angelja varuha

(balzamsko mazilo iz rože centifolia). Najkrepkejšje vlažno mazilo sedanjosti. Velike antiseptične vrednosti. Posebno vnetji nasprotnega učinka. Pri vseh še tako starih vnanjih bolih, škodah in ranah gotov vseh. — vsaj najmanj zboljšanje in olajšanje bolečin proizvodjoče.

Manj nego dve škatljici se ne razpošiljati: razpošilja se jedino le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska. Cena s poštnino, voznim listom in zavojem itd. na 2 lončka 3 krone 40 vin.

Svarim pred nakupovanjem neučinkujodih ponarejanj in prosim natanko na to paziti, da je na vsakem lončku vžgana zgornja varstvena znamka in firma „Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pregrada“. Vsak lonček mora biti zavrt v navodilo za uporabo, katero ima to varstveno znamko. — Ponarejalce in posnemalce mojega jedino pristnega centifolijskega mazila bodem na podlagi zakona za varstvo znamk strogo preganjal; isto tako prodajalce falsifikatov. Kjer ni nobene zaloge, naroči se naravnost z naslovom: Lekarna angelja varuha in tovarna balzama A. Thierry v Pregradi pri Rogatecu.

Razpošilja se brezizjemno le proti poprejšnjemu nakazu ali proti povzetju zneska.

Ivan Kordik

v Ljubljani,

Prešernove (Slonove) ulice št. 12-14,

trgovina z galanterijskim blagom, drobninami
in igračkami na debelo in na drobno,

priporoča svojo bogato zalogo

različnega blaga

za krojače, črevljarje in sedlarje.

Gospodom gostilničarjem je na
izbiro jedilna priprava (žlice, noži,
vilice) vsake vrste in cene. 262 12-2

Izpraznjena je

služba cerkvenika in organista

v Nevljah pri Kamniku. Nastopi se lahko o sv. Juriju.

Župni urad v Nevljah.

252 3-2

302 1-1

Fr. Gornik, župnik.

1898

Mauthner's Samen.

Aussaatzeit: Ende Februar und März.
Saatweite: 10 cm. Abstand der Reihen, 10 cm. in der Reihe.
Bodenbeschaffenheit: Tieflocker, recht nahrhaft und nicht frisch gedüngt.

Mauthner-jevih

slovitih

zeliščnih in cvetličnih semen

v
zaprtih, oblastveno zavarovanih zavojih

s sodnijsko vpisano

varstveno znamko „medved“

se nahajajo

komisijska skladišča

pri največ

veletrgovinah z mešanim blagom v Avstriji.

V vsakem kraju je poverjena komisijska prodaja 80 najbolj zahtevanih vrst zeliščnih in cvetličnih semen le jedni tvrdki, toraj nastavljeni le jedna omara. Kjer ni skladišča teh semen, se je obrniti naravnost do tvrdke.

Kot sveža in pristna semena, tvrdke Edmund Mauthner (Budimpešta, Andrássystrasse 23.) veljajo le ona, ki so zaprta v izvirne zavitke z letnico 1898 in na katerih se nahaja, kakor kaže poleg stoječa podoba, slika medveda in ime Mauthner.

Pred ponarejanji se svari.

Čas setve: Koncem februarja in marca.

Prostor za posejatev: 25-30 cm oddaljenost vrst 10 cm v vrsti.

Kakovost zemlje: Globoko zrahljana, redilna in ne na novo pognojena.

Dobro vpeljana

veletrgovina z vinom in žganjem

se zaradi neutemeljeno prestrogega postopanja deželnih darjarjev **tako in ugodno prodaja.** 268 2-1

Več o tem pri J. Miklavcu v Ljubljani, Rožne ulice 41.

Koverta s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Št. 11543.

Razglas.

271 1-1

Ker se od 29. decembra 1897 naprej niti v Ljubljani, niti v okrožju 4 kilometrov od mesta ni primeril nikak slučaj mačje ali pa pasje stekline, se s tukajšnjima razglasoma z dné 1. decembra 1897, št. 40858 in z dné 5. januarja 1898, št. 44672 določena **kontumacija z današnjim dnevom razveljavi** z dostavkom, da je v navedenih mestnih okrajih **zopet dovoljeno mačke imeti.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dné 30. marca 1898.

Krompir za seme

beli (onejidovec), rumeni in rožnik, dobi se pri 240 5-3

Alojziju Kane-u v Ljubljani, Dunajska cesta 42.

Originalno

plzensko

pivo!!

Ozira se na našo anonco z dné 24. svečana t. l. usojava si naznaniti velespoštovanemu občinstvu, da **točijo naše pivo** naslednji gospodje:

256 4-2

L. Fantini (Gradišče),

Karol Koisser (pri Maliču),

Ivan Mayr (Filipov dvorec).

Nadalje prodajajo naše pivo v steklenicah gospodje:

Ivan Buzzolini (Špitalske ulice),

J. C. Praunseiss (Glavni trg),

Anton Stakul (Šelenburgove ulice).

Naročila na pivo v steklenicah sprejemava v najini pisarni, **Gradišče 5.** kakor tudi zgoraj imenovani gospodje. — **Naročila z dežele izvršujeva točno.**

Velespoštovanjem

Eorup & Schitnik,

generalna zastopnika meščanske pivovarne v Plznu (ustanov. l. 1842).

Dunajska borza.

Dné 7. aprila.	
Skupni državni dolg v notah	102 gld. 25 kr.
Skupni državni dolg v srebru	102 " "
Avstrijska zlata renta 4%	121 " 80 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	102 " 20 "
Ogerska zlata renta 4%	121 " 20 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 " 35 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	921 " "
Kreditne delnice, 160 gld.	354 " 25 "
London vista	120 " 45 "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 " 75 "
20 mark	11 " 75 "
20 frankov (napoleonov)	9 " 53 "
Italijanski bankovci	44 " 95 "
C. kr. cekini	5 " 65 "

Dné 7. aprila.	
4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160 " — "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196 " 75 "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 " 65 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 " 25 "
Dunavske vravnave srečke 5%	130 " 25 "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 " — "
Posojilo goriškega mesta	112 " 50 "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " — "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 " 10 "
Priporočne obveznice državne železnice	223 " 50 "
" " južne železnice 3%	183 " 75 "
" " južne železnice 5%	126 " 40 "
" " dolajskih železnice 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	204 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	170 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	20 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 " 50 "
Salmove srečke, 40 gld.	83 " 25 "
St. Genois srečke, 40 gld.	80 " 75 "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	59 " — "
Ljubljanske srečke	22 " 75 "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 " 50 "
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	3455 " — "
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	428 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	74 " — "
Splošna avstrijska stavbinska družba	116 " — "
Montanska družba avstr. plan.	151 " 75 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	181 " — "
Papirnih rubljev 100	127 " 12 "

S 1. aprilom se prične novo celoletno naročevanje!

Avtentično oznanilo žrebanja tu in inozemskih loterijskih srečk, izkaz vseh izžrebanih državnih in zasebnih obligacij.

Naročnina od 1. aprila do konca dec. t. l. je

za Avstro-Ogersko gld. 2.—.

MERCUR

XXXVI. leto.

S 1. aprilom na novo vstopivši naročniki dobijo, dokler je še kaj zaloge, kot

brezplačni privržek „Finanzielles Jahrbuch“, ki obsega zaznamek vseh izžrebanih srečk. — Naročuje se s poštnimi nakaznicami pri vseh c. in kr. poštinih uradih in pri

administraciji „Mercur“, Dunaj, I. Wollzeile 10.